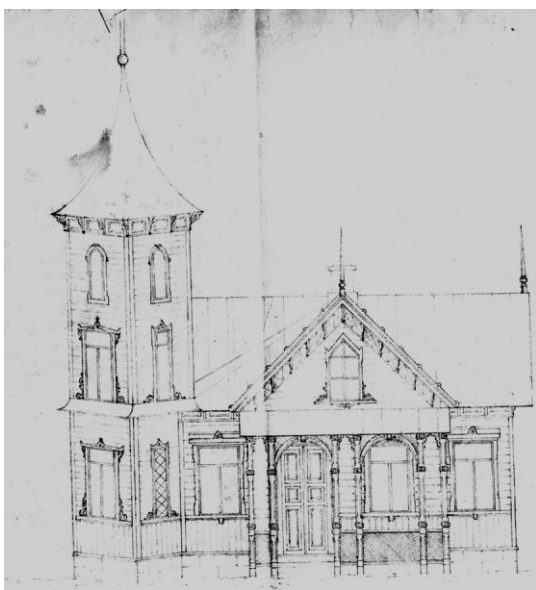

Villa Ivan Falin

Kesälounas, mahdollisesti Villa Ivan Falinin rakennusaikana, Ivan Senior kolmas vasemmalta

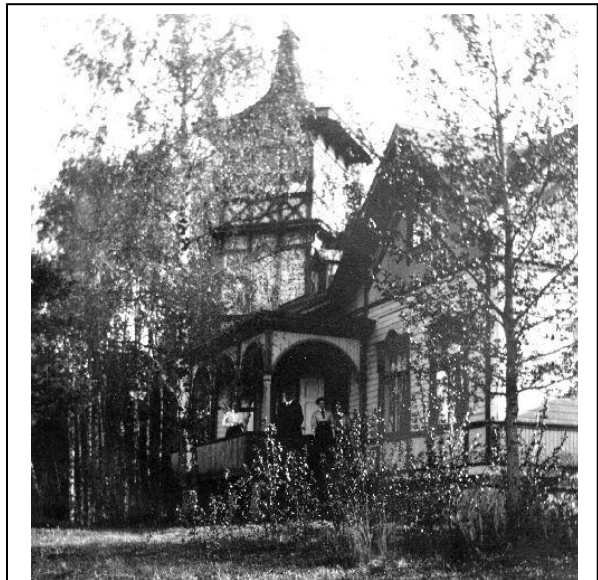
Kaksi veljestä Ivan ja Wasili muuttivat Miehikkälästä 1870-luvulla Helsinkiin ryhtyäkseen kauppiaksi. Heidän sukunsa olivat Karjalan kannaksen venäläisiä.

Ivan Falinin jäämistöstä löydetty luonnos

Ivan Ivanovitsh Falinille myönnettiin porvarioikeudet ja oikeus harjoittaa kauppaa

Helsingissä maaliskuussa 1878. Hän oli silloin jo ollut kirjanpitäjänä ja hoitanut, Fabianinkatu 8:ssä olevaa sekatavarakauppaa Backmanin kuolinpesän lukuun. Falin menestyi kauppiana ja rakennutti tontille viisikerroksisen kivitalon vuonna 1890. Hän oli myös Helsingin ortodoksikirkon kuratorion jäsen ja mukana kirkon Liisankadulle rakennetun pappilan rakennuskomiteassa 1904 ja vuonna 1915 Nikolai II vierailun vastaanottokomiteassa Helsingin rautatieasemalla. Hänen puolisonsa Amanda Naskali oli syntynyt Kangasalalla ja synnytti 8 lasta joista vanhin Olga avioitui

Toteutunut huvila vuosisadan alkuvuosina

tulevina vuosina menestyvän autokauppiaan Sergej ”Niko” Nikolajeff Juniorin kanssa. Olga työskenteli alun alkaen miehensä rinnalla autokaupassa johon pian liittyi Olgan vanhin veli Ivan ”Wanjo” Junior ja Olgan Anna siskon puoliso Nikolaj Garoff. Lopulta suurin osa Falinin ja Garoffin suvusta palvelivat autokaupassa ainakin osan työurastaan.

Ivan Ivanovitshin perhe asui ainakin elokuussa vuonna 1890 tällä paikalla. Ivan Junior on nimittäin kertonut – ollessaan 11-vuotias ja täällä kesällä asuessaan – nähneensä vastapäisen rannan puut kaatuvan hirmumyrskyssä. Kysymyksessä on vuoden 1890 Elokuun myrskyksi nimetty tunteja kestänyt tuhoisa myräkki. Samoilta vuosilta oleva kartta kertoo paikalla olleen lukuisia rakennuksia jo silloin. Perhe lienee asustaneen paikalla ollutta ja myöhemmin siirrettyä torppaa rantasaunoineen. Skatan laituriin liikennöivä höyrylaiva oli siihen aikaan kätevä kulkuväline kaupunkiin ja takaisin. Meri oli syvempää sillä tuolloin pystyi soutamaan aina Vuosaaren kartanoon saakka, joten maa on näillä paikkeilla niiltä ajoilta noussut sekä luonnon että ihmisen

Nord Express vanhassa laiturissa n. 1912

toimesta.

Vuonna 1900 Nybondas nimisestä tilasta lohkottiin kaksi palstaa Villa Ivan Falin ja Villa Amanda Falin, Gustaf Adolf Wickströmiltä, yhteensä n. 8 ha. Ensi alkuun rakennettiin Villa Ivan Falin jonka arkkitehti on tuntematon. Tämä tornillinen ehkä lähinnä nikkarityylinen luomus muutettiin perinpohjaisesti – mitä todennäköisimmin Jarl Eklundin piirustusten mukaan – vuonna 1917 kun alue vuotta aikaisemmin oli siirtynyt Ivan ”Wanjo” Falin Juniorin omistukseen. Samoihin aikoihin laajennettiin 500 metriä etelään siirretty alkuperäinen kalastajantorppa – nyt Villa Amanda Falin – jossa asui tuleva

posti ja lennätinlaitoksen pääjohtaja Gunnar Albrecht perheineen (puoliso Eugenina Garoff).

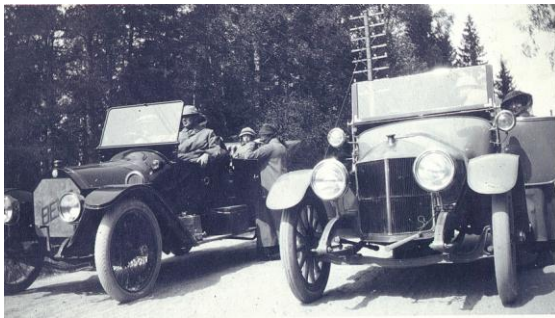
Villa Amandan tenniskentällä n. 1910, vas. Ivan ”Wanjo” Falin Junior

Villa Ivan Falin uudessa asussaan 1917

Villa Ivan Falinin ensimmäinen laiturirakennettiin vuonna 1912, nykyisen venevajan eteläpuolelle. Ivan ”Wanjo” Falin Junior rakensi veneitä ja osallistui myös moniin aikansa purje- ja moottorivenekilpailuihin. Autokaupan menestysvuosien aikana hankittiin loistoristeilijöitä joita tuon tuosta näkyi

ulapalla joka silloin ulottui nykyisen venesataman aallonmurtajan sisäpuolelle. Nykyinen laituri saunoineen ja aurinkokatoksineen rakennettiin vuosina 1917-20.

Vasemmalla kuvassa Benz Pheaton, ratti oikealla, vasemmalla Ivan Falin Junior n. 1910

Maalaamassa Alex Rapp tyttäriineen n. 1916

Vaikeat ajat itsenäisyytemme alkuvuosina toi mukanaan mittavan talouskriisin joka johti autoliikkeessä suuriin vaikeuksiin ja valtataisteluun. Tällöin möi Ivan Falin Junior ensin vuonna 1920 Villa Amanda Falinin Waldemar Schumacherille (puoliso Nadja Falin) ja neljä vuotta myöhemmin Villa Ivan Falinin sijoittaakseen Oy Nikolajeff AB:hen jonka Sergej Nikolajeff Junior oli jättänyt jo vuonna 1918. Ennen seuraava vuosikymmentä möi Falin Junior kaikki autoliikkeen osakkeensa Walter Greulingille –

kesävuosaarelainen myös hän. Suomen aikanaan suurin autoliike lopetti toimintaansa vuonna 1978 mutta sen tytärliike Oy Veho ab on edelleen menestyvä alallaan.

Villa Ivan Falinin osti viipurilaistaustainen Walter Gräsbäck vuonna 1924. Hän oli silloin – ja pitkäaikaisesti – Suomen Selluloosa yhdistyksen pääjohtaja. Talvisodan syyttyä selluloosan vienti lakkasi ja tuotannosta tarvittiin vain osa kotimaiseen tarpeeseen. Mutta talvisodan jälkeen tuli esille paljon taloudellisia asioita, joita selvittämään

Aurinkokatos ja laituri keskeneräisenä 1920

asetettiin rauhansopimuksen perusteella suomalais-neuvostoliittolainen sekakomitea. Sen puheenjohtajaksi nimitettiin Gräsbäck, joka oli muun kielitaitonsa ohella venäjätaitoinenkin. Sotien jälkeen neuvotteli Walter Gräsbäck Suomelle tärkeitä lainoja Yhdysvalloissa.

Kenraali Paavo Talvela, joka useasti nähtiin vieraana Villa Ivan Falinissa, oli Selluloosayhdistyksen varatoimitusjohtaja talvisotaa edeltävinä vuosina. Tässä yhteydessä on ilmeisesti myös Marsalkka Mannerheim vierailut Gräsbäckin rakennuttamassa metsästysmajassa.

Walter Gräsbäck kuoli vuonna 1952 ja kaksi vuotta myöhemmin hänen leskensä möi Villa

Ivan Falinin Espee Solmio Oy:lle jonka toimitusjohtaja oli Mikko Penttinen. Hän ja hänen puolisonsa Sigrid olivat myös enemmistöosakkaita Laivanvarustus Oy Tora:ssa jonka toimitusjohtaja oli Kjell Danielsen. Penttiset käyttivät huvilaa kesäasuntonaan ja pitivät m. m. valkohanhitarhaa palstan koillisnurkassa, alkuperäisen rantasaunan paikkeilla. Mikko Penttinen järjesti myös lukuisia edustustilaisuuksia huvilassa ja eräässä tilaisuudessa oli myös Tauno Palo mukana saunoen ja uiden Villa Ivan Falinin rantasaunassa m. m. varustamon edustajien kanssa.

Vuonna 1966 siirtyi Villa Ivan Falin pitkäaikaisesti Vilho Aholan omistukseen. Laituri aurinkokattoineen oli myös silloin elokuvaväen käytössä erään suomalaisen filmin kuvauspaikkana.

Vuonna 2007 siirtyi Villa Ivan Falin nykyisen omistajan eli Helsingin kaupungin omistukseen.

Lähteet:

Ivan "Wanjo" Falin Juniorin kertomuksia ja valokuvia
Konstantin Falinin valokuvia
Öljyväritauluja, maalannut Alex Rapp vuosina 1916-1924

Akvarelli maalannut Eino Rapp 1916

Kansallisarkiston karttakokoelma B 11A 3/12-22.

Kansallisbiografia; Suomen Kirjallisuuden Seura.

Brages pressarkiv

Kjell Danielsenin haastattelu 2009.

Kasallisarkisto PRH; 136.559 ja 80.858

Lassenius Torolf; Livet i Kallvik i Nordsjö, Helsingin kaupunginmuseo Gummerus 1997.

Koukkunen, Heikki & Kasanko, Mikael; Helsingin ortodoksinen seurakunta 1827–1977, Helsinki 1977.

2. kesäkuuta 2009

Kenneth Danielsen

Skatan höyrylaivalaituri, Falinin perheenjäseniä huviveneensä kannella n. 1911-12